

Lieve vrienden van El Manguaré,

Vanuit een warm en regenachtig Iquitos ... alweer de laatste tamtam van 2014.

Elke keer valt weer op hoe snel de jaren voorbij vliegen en hoeveel er gebeurt in zo'n jaar.

Ook ons "Manguaré" jaar is voorbij gevlogen. Een jaar met enorm veel mooie ontwikkelingen. Een derde klasje met een nieuwe juf, de mooie trainingen, de sprongen vooruit van alle kinderen van ons schooltje, maar ook van de staatsschool, de hoeveelheid geweldige vrijwilligers die langs zijn gekomen en zich zo hard hebben ingezet voor dat waarin wij geloven en de geweldige groep mensen in Nederland (en tegenwoordig België, Duitsland, Canada en USA) die zich financieel voor ons hebben ingezet. Dank aan iedereen die Manguaré ondersteunt op de manier die bij je past. Of het nou lieve woorden, daden, geld of middelen zijn, het is voor ons elke keer weer een hart onder de riem.

Wij wensen jullie namens ons personeel en de kinderen een hele fijne kerst en een spetterend 2015 waarin dromen over de hele wereld mogen uitkomen.

Speciaal nieuwtje

Het is nog niet 100% bevestigd, maar zoals het er nu uit ziet gaan we in 2015 onze trainingen geven in samenwerking met de gemeente van San Juan (één van de deelgemeenten van Iquitos). Zij regelen de 100 docenten die onze vier trainingen gaan volgen en het lokaal en wij zorgen er voor dat de trainingen gegeven worden en alle materialen er zijn. Naast de erkenning voor ons werk en de status die het ons als organisatie geeft, is het ook erg fijn, omdat de gemeente ons een vergoeding zal geven voor de trainingen die we geven.

Een warme junglegroet,

Marielle & Yolante

Heftige verhalen

Zelfs na jaren wonen en werken in Peru, zijn er nog steeds dingen waar ik enorm door geraakt kan worden. Die verhalen hebben bijna altijd met kinderen te maken. Misschien komt dat omdat ik nu zelf moeder ben en daardoor alles op mijn kinderen betrek. Ik zou niet willen dat zij moeten doormaken, wat vele kinderen hier door maken. Je hoort zo veel verhalen over mishandeling, aanranding en verkrachting en er worden zo veel rechten van de kinderen hier geschonden, dat je af en toe gewoon je ogen dicht wilt (en soms ook moet) doen. Ik weet dat het heftige verhalen zijn, zo net voor kerst, maar het is een blik in de realiteit van Iquitos. De realiteit waar wij wekelijks mee te maken hebben.

Een geval is het verhaal van een familie bij mij om de hoek. Daar woont een moeder, met een aantal al volwassen dochters, hun kinderen en een volwassen zoon. We kennen het gezin goed, omdat mijn kinderen veel met twee van de meisjes uit dat gezin spelen. Een van de dochters woont niet thuis. Wel heeft ze haar twee oudste zonen van 10 en 8 (beiden van verschillende vaders) bij oma gedumpt. Deze kinderen hebben het geluk dat ze een oom hebben die ervoor gezorgd heeft dat ze geboortepapieren hebben, studeren en te eten krijgen. Moeder woont met twee kleinere kinderen bij een andere man in huis. Beide kinderen zijn niet geregistreerd, want die man wil de kinderen niet erkennen als zijn kinderen en de moeder blijft wachten totdat hij dat wel gaat doen. Deze kinderen hebben dus geen identiteitskaart, waardoor ze geen recht hebben op medische verzorging en onderwijs. Laatst bleek de moeder opeens al weer zwanger te zijn, terwijl ze al niet kan zorgen voor de kinderen die ze nu heeft. Uiteindelijk is er een deal gesloten met de burens. Die hebben het meisje van haar overgekocht. Voor het kindje waarschijnlijk beter. Deze mensen hebben zelf al twee zonen waar ze goed voor zorgen en wilden altijd al graag een dochtertje. Maar het raakte me toch erg. Het was of ze haar kind aan de straat zette of het een klein poesje was, wat ze niet meer wilde. En de kans is heel groot dat dit niet haar laatste kindje gaat zijn.

Ander verhaal zijn onze burens. Schreeuwende moeder, dronken man (overigens niet de vader van alle kinderen) en 5 kinderen. Of de kinderen een identiteit hebben weten we niet, maar ze gaan in elk geval niet naar school. Ze hangen maar wat op straat. Laatst kwam een van de meisjes hier samen met nog wat kinderen uit de buurt, spelen. Ik moet zeggen dat ik behoorlijk geschrokken ben van haar. Een heel stil, bedeesd meisje dat erg klein en dun is voor haar leeftijd. Maar waar ik het meest van schrok was de leegte in haar donkere oogjes. Ze staaarde maar wat om zich heen. Waar mijn dochters en de andere meisjes hele fantasiespelen ten tonele gaven, zat zij maar wat toe te kijken. Er kwam niets uit dit meisje. Ze liep er af en toe wat achteraan, deed wat haar werd opgedragen, maar verder zat er geen initiatief in. Dit is dus wat een liefdeloze opvoeding, zonder stimulatie met je doet.

Dit is typisch zo'n kind dat wij op ons schooltje binnen krijgen. Kindjes die stil en leeg binnen komen. Het mooie is wel dat we deze kinderen zien opbloeien door het jaar. Ze krijgen enorm veel positieve aandacht, spelen, dansen en zingen veel en beetje bij beetje bloeien ze op en leren ze de basisstof. Daarnaast werken we het hele jaar door met de ouders tijdens speciale bijeenkomsten over, vroegtijdige stimulatie, geweld, opvoeden, voeding, etc. We beseffen ons terdege dat we niet alle ouders kunnen veranderen, maar we zijn blij met alle ouders waar het wel bij lukt. Zo proberen we beetje bij beetje iets te veranderen in ons Iquitos.

Vragen die je aan het denken zetten.

Dit jaar kregen we van een grote sponsor de opdracht om een aantal vragen over onze stichting te beantwoorden en door middel van drie foto's de essentie van ons project te laten laten zien. Die opdracht heeft ons goed laten zweten. Het is niet gemakkelijk om alles wat we doen, kort samen te vatten en het is al helemaal moeilijk om drie foto's uit te kiezen uit de vele honderden foto's die we ondertussen hebben verzameld. Na veel overleg, hulp uit allerlei hoeken, waren we erg tevreden over het resultaat. Vandaar dat we jullie ook een kleine blik gunnen op een gedeelte van het verslag.

Wij zijn trots:

Over het algemeen zijn wij trots op de vele prachtige resultaten die bereikt zijn, op het fantastische team van El Manguaré en op de leerkrachten waarmee we samen hebben gewerkt deze jaren. Specifiek zijn we trots op:

De super resultaten die we binnen een jaar op het officiële staatsexamen behaalden met de school die we begeleiden. De afgelopen jaren scoorde 7% van hun leerlingen voldoende op dit staatsexamen. Na slechts een jaar samenwerken met El Manguaré is dit percentage naar 35 % gestegen. En het aantal kinderen dat een onvoldoende scoort is flink afgenomen. Verder zijn we erg trots dat ouders, scholen en lokale autoriteiten ons tegenwoordig weten te vinden als ze hulp voor hun kinderen nodig hebben. Of het nu om geboortepapieren, niet naar school gaan of een achterstand gaat. Ze weten wie we zijn, waar we voor staan en waar ze ons kunnen vinden.

Waarom is ons project de essentie:

Wij zijn vernieuwend en eigenwijs. We zien de problemen, zoeken simpele oplossingen, die werken voor de kinderen, de ouders en de docenten. Vaak gaan die oplossingen in tegen bestaande regels en normen. We vechten net zo lang, totdat onze oplossingen geaccepteerd worden.

Welke les hebben we getrokken? Welke kwaliteitsslag hebben we gemaakt?

We zijn steeds minder breed gaan werken, maar wel steeds dieper gegaan. Onze bestaande projecten nu, zijn stabiele projecten, waar flink aan gesleuteld is om te komen tot waar ze nu zijn.

Wat was essentieel advies waar we blij mee zijn (of juist niet)

Onder andere het advies om het staatsexamen te gebruiken om op een onafhankelijke manier het effect dat de steun van El Manguaré op het onderwijsniveau van een lagere school heeft te meten. Wij hebben onze eigen examens waarmee we de voortgang van de kinderen meten en dit vergelijken met de voortgang op andere (soortgelijke) scholen (controlegroep). Maar het staatsexamen is een neutraal examen dat ons niet alleen een duidelijk beeld geeft, van het niveau van de school op taal en rekengebied, maar dit niveau ook vergelijkt met dat van andere scholen in de regio en in Peru.

Victor- Jan Goemans, 22 jaar, vrijwilliger van Oktober 2014 tot December 2014 aan het woord:

Warm en vochtig. Dat is de beste en meest bondige beschrijving die ik kan geven van het gevoel dat je overwelmt bij aankomst in Iquitos. Na het koele bergklimaat van Cusco blaast de tropische walm als een heteluchtoven in je gezicht en de volgende dagen val je van de ene verbazing in de andere, hobbelen in motortaxi over de al dan niet verharde wegen.

Hoewel het een grootstad met meer dan een half miljoen inwoners betreft, blijft Iquitos letterlijk en figuurlijk geïsoleerd van de rest van de wereld: gelegen midden in het Amazonewoud en uitsluitend te bereiken per vliegtuig of boot. Niet onlogisch dus dat een groot deel van de Iquiteños nog nooit in hun leven een andere plek hebben gezien. Anderzijds spreekt de "junglestad" ook tot de verbeelding van de rest van de Peruanen, die dikwijls een vreemd en erg primitief beeld hebben van Iquitos.

Er aankomen, niet wetend wat te verwachten, betekent een aanslag op de zintuigen. In de eerste plaats is de hartelijkheid en openheid van de mensen een verademing, en bovendien een behoorlijk contrast met de levensstijl in de sierra. Bij het bezoek aan Belén -het armste departement van de stad, met haar onmetelijke markt- gaan walging en verrukking voortdurend in elkaar over tenmidden van de koortsige drukte. We worden rondgeleid door Nuria, sociaal werkster bij El Manguaré, die als een soort suikertante voor de hele wijk non-stop in de weer is. Ik maak kennis met Flor en Lupe, de lerarentrainers, en met Zadrac, een wandelende glimlach en een vat vol energie. Ik observeer op Cristo Redentor, de lagere school waar El Manguaré ondersteuning biedt, en kijk rond op de eigen El Manguaré-kleuterschool.

De komende twee maanden zou ik samen met Dean, Laila, Leonie en Sarah aan de slag gaan op die twee scholen. Op Cristo door kinderen individueel aandacht te geven bij het leren lezen, op El Manguaré door het bijstaan van de *maestras* en het ineensteken van knutselactiviteiten. Half november ondersteunen we Nuria met haar DNI-campagne, die gericht is op mensen zonder identiteitspapieren (en in Belén zijn dat er heel wat). Hoewel heel wat kinderen duidelijk sociaal-emotionele of zelfs psychische problemen hebben, is het aandoenlijk hoe snel ze aan je gehecht worden. En –soms- hoe steil de leercurve wel kan zijn eens de onzekerheid is weggewerkt.

De verschillen opsommen met Europa of de frustraties en mankementen in het onderwijssysteem aanhalen heeft geen zin; er is ook geen beginnen aan. Wel is het pijnlijk om te zien hoe El

Manguaré zo dikwijls aankijkt tegen de gelatenheid en onverschilligheid die veel van de mensen hier doordringt. Realistische verwachtingen koesteren is dus de boodschap, en of er binnen afzienbare tijd iets structureels kan veranderen blijft de vraag. En toch is er zoveel dat ik van hier wil meenemen: de onbekommerdheid en goedlachsheid; de ongecompliceerde manier van leven en samenleven, die van Iquitos ondanks alles toch een aangename plek maakt. Het blijft een mes dat aan twee kanten snijdt.

Hoewel ik nog steeds het gevoel heb net aangekomen te zijn is volgende week al de laatste werkweek. Tot Nieuwjaar blijf ik waarschijnlijk nog hier en dan is het definitieve (?) afscheid aangebroken. Iquitos is een unieke plek in de wereld en het werk dat El Manguaré verricht is bewonderenswaardig, ook al moet het soms aanvoelen als vechten tegen de bierkaai. De wonderlijke jungle-driedaagse, de parilladas (barbeques) en het zwemmen in de rivier zijn bovendien dingen die ik niet snel ga vergeten; de gastvrijheid van Ot en Marielle (en Amber, Norah en Sofia) nog minder.

Drukke tijdens de DNI-campagne

Río Nanay, net buiten de stad

Op Cristo Redentor

Laila Wenzlaff, 17 jaar, vrijwilliger van September 2014 tot December 2014 aan het woord:

Ik lag in mijn hangmat op een boot, die uit de tijd van de Inkas leek te zijn, en onderweg was in richting Iquitos. Vier dagen lang had ik eigenlijk niets te doen behalve dagboek te schrijven, te eten, en het landschap te bekijken. Oh ja – en slapen, dat was ook deel van mijn dagroutine. Iquitos, de grootse stad in de wereld, die alleen maar via vliegtuig of boot te bereiken is, dat was mijn bestemming. Ik had nog geen idee wat mij te wachten stond en ik was benieuwd wat ik de volgende vier maanden mee zou maken. Nu is mijn tijd al bijna gekomen, om mijn koffers weer te pakken en terug naar Europa te gaan. Helaas! Mijn tijd en de ervaringen die ik hier heb gemaakt zijn wel heel erg bijzonder.

Het was altijd spannend om Nuria bij haar DNI campagnes te helpen. Wij zijn de wijk in gegaan, naar de andere kant van het rivier gevaren, om een dorpje op te zoeken of op de Mercado

Belen rond gelopen, om met mensen te praten, die geen papieren hebben. Zonder papieren heb je geen recht op onderwijs of behandeling in een ziekenhuis. Het interesse aan de kleine flyers (met het adres, de datum... van een campagne), die we aan het uitdelen waren, was altijd groot. Iedereen wilde weten waar je gratis een nieuwe DNI kunt krijgen. “Sin ningun pago al banco de la nacion!”, wat Nuria steeds door haar megaphone schreeuwde. Aan het eind van zo'n werkdag had ze bijna geen stem meer. Door Nuria leerde ik veel van Iquitos en omgeving kennen. Op de Mercado van Belen kun je echt van alles kopen. Aap, schildpad of Suri. Ik moet toegeven, dan ik daarvan nog niets geprobeerd heb, misschien ga ik dat in mijn laatste weken hier in Iquitos wel doen. Tot nu toe was ik nog een beetje bang. Maar ook de mensen en hun verhalen leer je beter kennen als je met hun met iemand praat, die ook uit Peru komt. Sommige verhalen ga ik nooit in mijn leven vergeten. Wij waren in een klein dorpje iets buiten Iquitos en probeerden weer de aandacht van de mensen te krijgen, zodat zij voor zichzelf of hun kinderen een DNI laten maken. Toen stond er een moeder met haar dochter 14 jaar oud met Nuria te praten. Eerst had ik niet helemaal door waarover zij het precies hadden, maar na een tijd snapte ik het eindelijk. Dat meisje van 14 werd verkracht en wilde voor haar zoon van twee jaar en DNI laten maken. Ik wist helemaal niet hoe ik moest reageren. Zal ik haar meedogend aankijken, met mijn blik haar moed toespreken, of gewoon weggijken? Hoe moet je nou reageren als je een slachtoffer van

verkrachting voor je ziet staan? In Europa praat je altijd over verkrachting en wat dat alles voor en slachtoffer kan betekenen. Maar wat ga je uiteindelijk doen als je oog in oog voor en slachtoffer staat? Opeens weet je niet hoe je je moet gedragen. We hebben veel meisjes ontmoet, die slachtoffers van verkrachting zijn geweest. Voor mij is het nog steeds onbegrijpelijk, hoe je zoiets kunt doen en waarom het in Iquitos geen probleem lijkt te zijn. Niemand praat erover, iedereen zwijgt. Nuria is hier echt een sprankje hoop.

Op Cristo Redentor hebben wij natuurlijk samen met de kinderen gelezen. Aan het begin was het bij sommige kinderen echt moeilijk het vertrouwen op te bouwen. Maar na een tijdje begonnen ze te groeien en ze hadden steeds meer zelfvertrouwen. Misschien lag het aan de stickers, die we steeds aan het eind uit hebben gedeeld. Kinderen die aan het begin bijna hun mond niet open deden, lazen op het einde opeens het hele boek. Op onze lijsten konden wij bijhouden hoe goed de kinderen een bepaalde letter konden lezen. Zodra een kind een letter goed kon lezen, kleurden we het zwart. Ik was altijd super blij als de lijst aan het eind van de week ietsje zwarter was.

Aan het begin van mijn tijd hier in Iquitos hebben wij kinderen van de El Manguare school uit de les gehaald en met hun de letters, kleuren en nummers geoefend. Na een tijdje hadden wij het gevoel, dat het niet echt nuttig is, om de zelfde dingen met de kinderen te oefenen, die ze al in de klas aan het oefenen zijn. Met Marielle samen hadden wij dus het idee, om iedere week met de hele klas een uurtje iets anders en creatiefs te doen. Iedere week hebben we iets nieuws verzonnen. Een week hebben we een fruitsalade gemaakt, kerstdecoratie geknutseld, of muziekles met traditionele peruaanse muziek, Lupe zingend, ik op mijn viool en Dean (een andere vrijwilliger) op zijn cello. Soms had ik een beetje het gevoel dat de les mislukte, maar dat bleek alleen maar postief te zijn. De kinderen zagen dat het niet erg was om fouten te maken en hadden meer zelfvertrouwen om enthousiast mee te doen met onze lessen.

Het “Holaaaaa!” en het “Ciaoooo!” iedere keer aan het begin en het eind van de les ga ik missen. Mijn vier maanden hier in Iquitos waren veel te kort maar ik ben dankbaar voor de tijd hier!

Dank je Marielle, Nuria, Flor, Lupe, Zdrac, Lizbeth, Blanca, Milagros en Yol!